

Araştırma Teknikleri ve Seminer

Öğr. Gör. Bülent TURAN

Genel çerçeve

Araştırma Teknikleri ve Semineri;

Araştırma yöntemlerindeki farklı anlayışları, yaygın olarak kullanılan araştırma tekniklerini, araştırma basamaklarını, veri toplama ve analizini, yorumunu, rapor yazma esaslarını, kaynakça ve dipnot gösterme tekniklerini kapsamaktadır.

Temel Amaç

Araştırma sürecini (sorun belirleme, veri toplama, veri analizi ve sonuçları yorumlama) incelemek, belli başlı bilimsel araştırma yöntemlerini (deneysel yöntem, betimleme yöntemi, tarihi yöntem vb.) gözden geçirmek ve belirli bir konu hakkında araştırma yapabilmek için gereken literatür bulma, veri toplama, verileri değerlendirme ve rapor yazma tekniklerini anlatmaktır.

- œ Araştırma yapılacak konuda, amacı ortaya tam koyabilmek, çalışmanın önemini vurgulamak,
- œ Bilimsel araştırma teknikleri doğrultusunda, seçilen konu üzerinde araştırma yaparak, değişik kaynaklardan veri toplamak ve elde edilen verileri doğru olarak analiz edebilmek.

☞ **Seçtiği konuyla ilgili kaynak taraması yapabilmek**

1. Konuyla ilgili kaynak eser ve kişileri belirleyip yazma
2. Kaynak taraması için uygun bir plân hazırlama
3. Kütüphane çalışmalarında katalog kullanma
4. Yararlandığı kaynak ve kişilerden elde ettiği bilgileri not ve fişlere yazma
5. Basın yayın organlarını takip ederek konuya ilişkin bilgileri toplama
- 6- İnternet'ten araştırma yapma

☞ **Araştırma konusuna uygun amaç, önem, varsayım, sınırlılık ve tanımları yazabilmek**

1. Araştırma konusuna uygun olarak araştırmanın amacını yazma
2. Araştırma konusuna göre araştırmanın önemini yazma
3. Araştırmanın dayandığı temelleri yazma
4. Araştırma konusunun sınırlılıklarını yazma
5. Araştırma konusuna uygun tanımları yazma

☞ **Araştırma verileri üzerinde temel istatistiksel işlemler ve çözümlemeler yapabilmek**

1. Elde ettiği verileri amacına uygun olarak sınıflayıp yazma
2. Sınıflandırdığı veriler üzerinde gerekli olan istatistiksel işlemleri yapma
3. Verileri tablo halinde gösterme
4. Sonuçları kontrol etme

☞ **Bulguların yorumlanması ile ilgili özellikleri açıklayabilmek**

- ☞ 1. Bulguların nasıl yorumlanacağını yazma
- ☞ 2. Yorumlamada dikkat edilmesi gereken özellikleri yazma
- ☞ 3. Bulguların yorumlanmasını örnek vererek açıklama

☞ **Araştırmada elde ettiği bulguları yorumlayabilmek**

- ☞ 1. İstatistiksel tekniklerle elde ettiği bulguları yazma
- ☞ 2. Bulgular doğrultusunda yorumunu yazma
- ☞ 3. Yaptığı yorumun doğruluğunu tabloya göre kontrol ederek yazma

❧ Araştırma sonucuna göre öneriler geliştirebilmek

1. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak gerçekleştirilebilecek öneriler yazma
2. Bu önerileri önemine göre sıralayıp yazma

❧ Yaptığı araştırmayla ilgili özet yazabilmek

1. Araştırmanın tüm aşamalarını özetleyerek yazma
2. Yazdığı özeti, araştırmanın ilgili bölümüne yerleştirme

Bir araştırma iki evreden oluşur.

1. **Araştırma Teknikleri** (Araştırmanın Amacı ve Önemi, Veri Toplama Teknikleri)

2. **Araştırma Teknikleri** (Rapor Yazma Teknikleri)

Bilgi Nedir?

❧ Bilme, öğrenme süreci ve işleminin konusu ya da nesne ve olaylara yüklemeler vererek varılan yargı.

Bilgi ile ilgili başka tanımlamalar:

- Halihazırda bildiğimiz şey
- Halihazırda bildiğimizi sandığımız şey

Bilgi edinme yolları

- Araştırma, Bilim
- Alternatifler
 - œ otorite
 - œ gelenekler
 - œ sağduyu
 - œ medya araçları
 - œ kişisel deneyimler

Bilgi edinme yolları

kaynaktan alınan bilgileri doğru kabul ettiğinizde bilgi kaynağı : otorite

- karar vermede otoriteyi kullanmanın

avantajları:	dezavantajları:
-çabuk	-otorite ?
-basit	-doğruluk ?
-ucuz	-yanlış yönlendirme ?

Bilgi edinme yolları

œ Gelenekler

œgelenekler mesleki güçlükler, kararlar için yararlı mıdır?

œönyargılar içerir, zamanla geçerliklerini yitirebilir

Bilgi edinme yolları

œ Sağduyu

œ herkesin inandığı ve anlamlı (mantıklı) gelen bir şeye inanmak karar vermede sağduyudan yararlanmak

œ günlük yaşamda yararlı ama genelde

œ çelişkili fikirler

œ hatalar

œ yanlış bilgiler

œ önyargılar

içerir

Bilgi edinme yolları

Medya Araçları

- toplum ve dünyadan bilgi alma
- olaylar ve kişileri tanıma

Manipüle edilebilir / güvenmek zor

Bilgi edinme yolları

Kişisel Deneyimler

- "görmek inanmaktır"
- yaşadıklarımız, deneyimlerimiz
 - yanlış sonuçlar
- gereğinden fazla genelleştirme
- seçici gözlem
- gözlemi erken sonlandırma
- hale etkisi (Bir özellikten genel yargı çıkarma)

Bilim

Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi, ilim.^{TDK}

Belli bir konuyu bilme isteğinden yola çıkan, belli bir amaca yönelik bir bilgi edinme ve yöntemli araştırma süreci.^{TDK}

Gözlem ve gözleme dayalı akıl yürütme yoluyla dünyaya ilişkin olguları birbirine bağlayan yasaları bulma çabasıdır. ^{Bertrand Russell}

Bilimsel Bilgi

Bilimsel bilgi , bilimsel metotlarla elde edilen bilgi türüdür.

Bilimsel yöntemler akıl deney ve gözlemlere dayanmaktadır. Bir bilginin bilimsel olabilmesi için yöntemsel olması gerekir.

Bilimsel bilgi objektif, sistemli, tutarlı ve eleştiriye açık bilgidir.

Bilimsel bilgiyi büyü, fal, edebiyat ya da sanat gibi bilgi türlerinden ayıran temel özellik bilimsel bilginin konusunun ampirik (görgül) ve nesnel gerçeklik olmasıdır. Görgüllük bilginin konusunu oluşturan olay ya da nesnelerin gözlemlenebilir olması anlamına gelir.

Bilimsel Yöntem

- Bilimsel bilgi üretme yolu
- Bilimin süreç yönü bilim topluluğunun kullandığı
 - œ - fikirler
 - œ - kurallar
 - œ - teknikler
 - œ - yaklaşımlara karşılık gelen bir terim (Neuman, 1997)

Araştırma

- œ Bilimsel yöntemi kullanarak bilimsel bilgi elde etmek
- œ Bilimsel yöntem uygulaması

Araştırmanın amaçları

- œ Olayların tanımlanması, sınıflanması
- œ Olaylar arasındaki ilişkileri bulmak
- œ Olayları anlamak ve açıklamak
- œ Olayların önceden tahmin edilmesi
- œ Olayların kontrolü
- œ İlişkilerin içindeki sebepleri incelemek

Araştırmanın özellikleri

- ❧ Araştırma problem çözmeyi amaçlar
- ❧ Problemlere güvenilir çözümler bulmalıdır
- ❧ Gözlenebilir, ölçülebilir verilere dayalı olmalıdır
- ❧ Yapılan gözlem ve tanımlar doğru olmalıdır
- ❧ Yapılan araştırmada kişisel yanlılık yok edilmelidir.
- ❧ Araştırmalar kayıt altına alınmalıdır.

İyi bir araştırma konusunun özellikleri

- 1.Araştırılabilir olmak (Somut):** Konu hakkında veri toplanabilmeli ve toplanan veriler analiz edilebilmelidir. *İşyerinde uyuşturucu kullanımı ya da işletmelerin stratejileri, finansal durumları, üst yönetimin kararları, özel hayat ve aile içi ilişkiler vb gibi konularda araştırılabilirlik sıkıntısı olduğundan iyi bir konu değildir.*
- 2.Uygulama veya kuramsal anlamlılık:** Ya piyasadaki işletmelerin sorunlarına çözüm olacak ya da bir teorideki boşluğu doldurmaya yarayacak olmalıdır.
- 3.Özgünlük:** *Yeni bir şey ortaya koyan çalışmalardır.*
- 4.Kişisel yetenek ve imkanlara uygundur.**
- 5.Değerlendirme heyetinin beklentileriyle uyum:** Eğer araştırma üniversite gibi bir eğitimin parçası ise değerlendiricilerin ya da jüri'nin beklentilerini karşılamalıdır.

Bilimsel araştırmada verilen bir araştırma konusunu;

- ❧ Bilimsel araştırma yöntemlerine uygun olarak yürütebilmek,
- ❧ Araştırma sonucuna uygun çözüm önerileri geliştirebilmek,
- ❧ Araştırma konusuna ait çözüm önerilerini analiz edebilmek,
- ❧ Bilimsel kurallara uygun olarak rapor edebilmek,
- ❧ Araştırma konusuna uygun amaç, önem, varsayım, sınırlılık ve tanımları yazabilmek,
- ❧ Araştırma amacına uygun veri toplama aracını uygulayabilmek,
- ❧ Araştırma verileri üzerinde temel istatistiksel işlemler ve çözümlemeler yapabilmek,

Bilimsel araştırmada verilen bir araştırma konusunu;

- ❧ Bulguların yorumlanması ile ilgili özellikleri açıklayabilmek,
 - ❧ Araştırmada elde edilen bulguları yorumlayabilmek,
 - ❧ Araştırma sonucuna göre öneriler geliştirebilmek,
 - ❧ Yapılan araştırmayla ilgili özet yazabilmek,
 - ❧ Araştırma raporunun yazımında dikkat edilmesi gereken kuralları açıklayabilmek,
 - ❧ Kurallarına uygun olarak raporlaştırabilmek,
- gerekmektedir.

Araştırmacıyı güdüleyen motifler

- œ Merak
- œ Problem
- œ Eldeki veriler
- œ Teknik olanaklar: ekipman, malzeme
- œ Ekonomik kaynak
- œ Güncel yaklaşımlar

Araştırmada Veri Toplama

1. Belgesel tarama (kütüphane)
2. Gözlem
3. Görüşme
4. Yazışma
5. İnternet

Görüşme

Önceden belirlenmiş, ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci

- œ Sıkı yapılandırılmış
 - œ herkese önceden belirlenen aynı sorular
- œ • Gevşek yapılandırılmış
 - œ bazı açık uçlu sorular vardır bazı konularda derinleşilir
- œ • Yapılandırılmamış
 - œ sorular serbest, istenilen konuda derinleşilir, yanıtlar yönlendiricidir

Olumlu

Olumsuz

- Esneklik
- Yanıt oranı
- Sözel olmayan davranış
- Ortam üzerindeki kontrol
- Soruların sırası
- Anlık tepki
- Veri kaynağının onaylanması
- Tamlık
- Derinlemesine bilgi
- Maliyet
- Zaman
- Olası yanlışlık
- Kayıtlı ve yazılı bilgileri kullanamama
- Zaman ayırma güçlüğü
- Gizliliğin kaybı
- Soru standardının olmayışı
- Bireylere ulaşmada güçlük

Gözlem

Herhangi bir ortam ya da kurumda oluşan davranışı ayrıntılı olarak tanımlamak amacıyla kullanılan bir yöntemdir

- ayrıntılı
- kapsamlı
- zamana yayılmıştır

Gözlem türleri

2 boyutu var

gözlem ortamı

doğal

yapay

araştırmacının yapısal kararları

Yapılandırılmış

Yapılandırılmamış

Gözlem türleri

	Ortamın kendisiyle ilgili yapı	
Ortama ilişkin yapı	Doğal ortam (Alan çalışması)	Yapay ortam (Laboratuvar çalışması)
yapılandırılmamış	Tür 1: Tamamen yapılandırılmamış alan çalışması (araştırmacının katıldığı)	Tür 3: Yapılandırılmamış laboratuvar çalışması (araştırmacının dışarıda kaldığı)
yapılandırılmış	Tür 2: Yapılandırılmış alan çalışması (araştırmacının dışarıda kaldığı)	Tür 4: Tamamen : yapılandırılmış laboratuvar gözlemi (araştırmacının dışarıda kaldığı)

Gözlemle veri toplama teknikleri

- yazılı tasvirler
- video kayıtları
- fotoğraf ve malzemeler
- yazılı kaynaklar

Gözlem

Güçlü yanları

Zayıf yönleri

- sözel olmayan davranış
- doğal çevre
- uzun süreli analiz
- kontrolün olmaması
- sayısallaştırma güçlüğü
- örneklem küçüklüğü
- alana giriş güçlüğü
- gizliliğin ortadan kalkması

Doküman inceleme

Araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar

- Diğer dokümanlar
- film
- video
- fotoğraf

Olumlu

Olumsuz

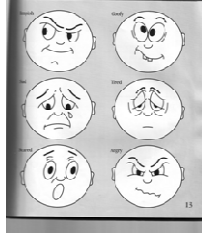
- kolay ulaşılamayacak özneler
- tepkisellik olmaması
- uzun süreli analiz
- örneklem büyüklüğü
- bireysellik ve özgünlük
- görece düşük maliyet
- nitelik
- Seçilmişlik
- olası yanlılık
- eksiklik ulaşılabilirlik
- örneklem yanlılığı
- sınırlı sözel olmayan davranış
- standart format yokluğu
- kodlama zorluğu

Başlıca iki araştırma metodolojisi (Yöntem bilimi) vardır

∞ Niceliksel araştırma Kantitatif
(quantitative research)

∞ Niteliksel araştırma Kalitatif
(qualitative research)

Bilimsel Araştırmada Temel Kavramlar

- Hipotez
- Değişken
- Tümdengelim ve Tümevarım

∞ **Nitel araştırma** Niçin? Nasıl? Ne şekilde sorularına
yanıt arar.

∞ **Nicel araştırma** Ne kadar? Ne miktarda? Ne kadar
sık, Ne kadar yaygın? sorularına yanıt arar.

Hipotez (Denence)

Değişkenler arasındaki ilişkileri belirten, test
edilebilir önergelerdir (ifadelerdir).

∞ **Sıfır Hipotezi (H0):** İki değişken arasında önemli bir
ilişki bulunmadığını ya da gruplar arasında önemli bir
farkın bulunmadığını belirten hipotezdir. (Birbirinden
önemli derecede farklı değildir)

∞ H0: Adidas ve Nike marka ayakkabıların ortalama dayanma
süreleri birbirine eşittir.

- Değişken**
- ☞ **Alternatif Hipotez:** İki değişken arasında önemli bir ilişki bulunduğunu ya da gruplar arasında önemli bir fark olduğunu belirten hipotezlerdir.
- “Adidas marka ayakkabıların ortalama dayanma süresi NIKE marka ayakkabılara göre daha yüksektir”
- ☞ **“Eğerli” Hipotez:**
“Eğer çalışanlar sağlıklı ise daha az hasta olurlar”
- ☞ **Yön belirten hipotez:**
“İşte karşılaşılacak stres yüksek olursa çalışanların iş tatmini daha düşük olur”
“Kadınlar erkeklere göre daha kolay motive olurlar”
- ☞ **Yön belirtmeyen hipotez:**
“Çalışanların yaş düzeyleri ile iş tatmin düzeyleri arasında önemli bir ilişki vardır”
“Amerikalı ve Asyalı çalışanlar arasında iş etik değerleri bakımında bir farklılık vardır”

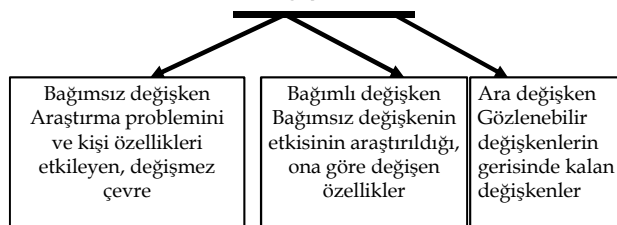
İyi bir hipotezin özellikleri

- İyi bir hipotezin özellikleri**
- ☞ Kuramsal bir temele dayanmalıdır
- ☞ Bilinenlerle ciddi çelişkisinin olmaması gerekir
- ☞ Değişkenler arasındaki ilişkiyi tanımlamalıdır
- ☞ Test edilebilir olmalıdır

Değişken

- Değişken**
- ☞ Herhangi bir olgu ya da şeye ait, birden çok değer alabilen bir özellik veya kavram demektir.

Değişkenler

Tümdengelim - Tümevarım

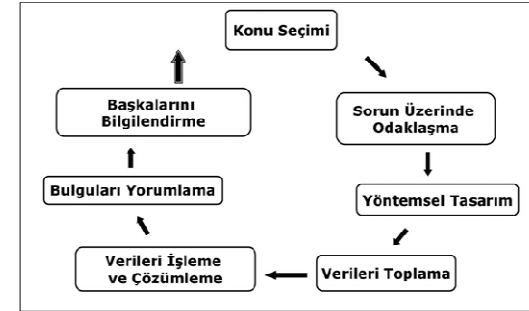
- Tümdengelim - Tümevarım**
- ☞ . Tekil olaylardan yola çıkarak bir genellemeye ulaşma yaklaşımına TÜMEVARIM yaklaşımı denir.
- ☞ Doğru kabul edilen bir genellemeden (teoriden) yola çıkarak tekil olayların alacağı şekli kararlaştırıldığı yaklaşım TÜMEVARIM yaklaşımıdır.

Araştırma Sürecinin Aşamaları

- œ Güçlüğün seçilmesi,
- œ Problemin tanımlanması
- œ Probleme ilişkin olası çözümlerin ortaya konulması (denenceler)
- œ Verilerin toplanması - Kaynak Taraması
- œ Verilerin çözümlenmesi
- œ Sonuç, yargı ve raporlaştırma

ARAŞTIRMA SÜRECİ

ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ: RAPOR YAZMA TEKNİKLERİ

I- Araştırma raporunun yazılmasında temel kurallar

1-Bilimsel kurallar

2-İçerik ile ilgili kurallar

a-Alıntıların kullanılması

b-Dipnotların yazılması

-Kaynak belirtme amaçlı dipnot

-Ek bilgi verme amaçlı dipnot

II-Araştırma raporunun yazılması

1-Ön bölüm

a-Başlık sayfası

b-Önsöz

c-içindekiler

d-Listeler

2-Ana bölüm/Metin

œ Özet

œ a-Giriş

-Problem

-Amaç

-Önem

-Sınırlılıklar

-Tanımlar

œ b-Kaynak araştırması

œ c-Materyal ve yöntem

-Evren ve örneklem

-Araştırma modeli

-Veriler ve toplanması

-Verilerin işlenmesi

œ d-Araştırma sonuçları

œ e-Tartışma

œ f-Sonuç

œ g-Öneriler

3-Arka bölüm

œ a-Ekler

œ b-Kaynaklar listesi

Bizim ödevimizdeki sıralama

œ Kapak

œ İçindekiler

œ Giriş ya da özet (varsa)

œ Araştırma konusu

œ Kaynaklar

œ Ekler (Varsa)

œ Yararlanılan kitapların iç kapaklarının fotokopileri

ARAŞTIRMALARDA KAYNAK GÖSTERME TEKNİKLERİ

- Alıntı Yapılırken Dikkat Edilecek Hususlar
- Kaynak Göstermenin Zorunlu Olduğu/Olmadığı Durumlar
- Metin İçerisinde Kaynak Gösterme
- Kaynakça Listesini Sıralama veya Gruplama
- Kaynakça Gösterme Yöntemleri

GİRİŞ

☞ Niçin kaynak gösterilmeli?

- Başkalarının emeğine saygı
- Atıfta bulunacak diğer araştırmacıları yanlış yönlendirmeme
- Yasal zorunluluklar

KAYNAK GÖSTERMEYİ GEREKTİRMEYEN DURUMLAR

- ☞ Genel kurallar, prensipler veya uygulamalar konusunda kaynak göstermeye gerek yoktur.
 - ☞ **Örneğin**, “yardımseverlik bir erdemdir” ifadesinde kaynak göstermeye gerek yoktur.
- ☞ Herkesin bildiği, açık ve seçik olarak fark edilen bilgiler için kaynak göstermeye gerek yoktur.
 - ☞ **Örneğin**, “Almanya Avrupa Birliğinin en güçlü ekonomisine sahip ülkelerinden biridir” ifadesinde kaynak göstermeye gerek yoktur.

KAYNAK GÖSTERMENİN ZORUNLU OLDUĞU DURUMLAR

- ☞ Başkasının eserinden bir aktarma yapılmış ise,
- ☞ Başkasının bulduğu yöntem, sonuç veya amaçtan faydalanılmış ise,
- ☞ Başkasının eserinden rakam, katsayı, şekil, grafik, resim vb. alınarak kullanılmış ise,
- ☞ Az veya çok başkasının eserinden esinlenilmiş ise,
- ☞ Yukarıdakilerin dışında başkasının eserinden doğrudan ve dolaylı olarak faydalanılmış ise yararlanılan **kaynakların bildirilmesi zorunludur.**

ALINTI YAPILIRKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR - I

☞ Doğrudan Alıntılar

- ☞ Kelimesi kelimesine aynen yapılan alıntılardır ve **çift tırnak (".....") işareti içerisine ve italik metin yazılır.**

Örnek 1: Yıldırım (1966, 21)'a göre, hipotez "*araştırmacıya bir nevi ışık tutma niteliği taşıyorsa değerli sayılmalıdır.*"

- ☞ Bir paragraf ya da metin kısmı alınırsa o zaman normal metinden 2 karakter küçük ve normal metinden daha da içeride italik olarak yazılır.

- ☞ Örnek 2:

Atatürk, Gençliğe hitabını şu şekilde bitirir:

«...
Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ohval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!»

ALINTI YAPILIRKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR - II

☞ Dolaylı Alıntılar

- ☞ Alıntı yapılan metin eğer birebir kaynakla aynı değilse, yazar kendi cümleleriyle ifade ediyorsa, alıntı yapılan kısım tırnak içine alınmaz ya da sıkıştırılmış paragraf gibi özel biçimler kullanılmaz; ancak kaynak göstermek **zorunludur.**

KAYNAKLAR NEREDE GÖSTERİLİR?

- ☞ DİPNOTU şeklinde aynı sayfanın sonunda
- ☞ Cümle içerisinde veya cümle sonunda
- ☞ Kitap veya makalenin sonunda
- ☞ Bölüm sonlarında Kaynakça Listesi
- ☞ Kitap veya makalenin sonunda Kaynakça Listesi

Bu alternatiflerden bir veya bir kaçının yayımlanacağı derginin veya kitabın yayın politikalarına; veya ödevlerde ise öğretmenin tercihleri doğrultusunda yapılır.

METİN İÇERİSİNDE KAYNAK GÖSTERME ŞEKİLLERİ

- ☞ Dipnotu Yöntemi
- ☞ Soyadı, Tarih ve Sayfa Yöntemi
- ☞ Soyadı ve Tarih Yöntemi
- ☞ Numaralama Yöntemi

Dipnotu Halinde Kaynak Gösterme Yöntemi

Dipnotu halinde kaynak gösterirken, ilgili kısma veya cümle sonuna parantez içerisinde bir rakam yazılır ve aşağıda sayfanın en altına çizgi ile ayrılmış bölgeye metinde verilen numaranın aynısı eklenerek yazarın soyadı, adı, kitap/makale başlığı, yayıncı, yayın yeri, yayın tarihi ve sayfa numarası gibi tüm bilgiler verilir¹.

Örnek: [1] Arkan, Rauf, (2005), Araştırma Teknikleri ve Rapor Hazırlama, Asil Yayın Dağıtım, 5. Baskı, Ankara.

Dipnotuna Örnek

Sınıf ortalamasının üzerinde olan öğrencilerin özel ihtiyaçlarını gidermek için ek çalışmalar planlanmalıdır². Bu öğrencilerin bilgilerini artırmak, farklı düşünceler geliştirmek, öğrendiklerini ileri düzeyde problemlerin çözümünde kullanmak için ek çalışmalara ihtiyaçları vardır³.

- ☞ **Soyadı, Tarih ve Sayfa Yöntemi**
 - ☞ Örnek: Hipotez “araştırmacıya bir nevi ışık tutma niteliği taşıyorsa değerli sayılmalıdır” (Yıldırım,1966:21).
- ☞ **Soyadı ve Tarih Yöntemi**
 - ☞ Örnek: Hipotez “araştırmacıya bir nevi ışık tutma niteliği taşıyorsa değerli sayılmalıdır” (Yıldırım,1966).
- ☞ **Numaralama Yöntemi**
 - ☞ Örnek: Anket sorularının düzenlenmesinde soru sayısı kadar soru sırası da önemlidir [34].

Soyadı ve Yıl Örneği

İşletmelerin rekabet gücünün yükseltilmesi için, ürünlerde ve rekabet süreçlerinde yenilik ve teknolojik gelişme hızının artırılması büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla rekabet gücü yüksek işletmelerin önemle ağırlık verdikleri konular ise şunlardır (Doğan, 2000:15):

Kaynak, KAYNAKLAR aşağıdaki şekilde gösterilir

DOĞAN, Özlem İpekgil (2000), "Kalite Uygulamalarının İşletmelerin Rekabet Gücü Üzerine Etkisi" *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt 2 Sayı 1*: 16.

DOĞAN, Ü. (1991), *Kalite Yönetimi ve Kontrolü*, İzmir.

Soyadı, Yıl ve Sayfa Numarası Örneği

Herhangi bir devlet büyük bir işletme gibi varseyildiğinde işletmelerin küresel pazarda rekabet edebilmeleri ve söz sahibi olabilmeleri yeni gelişmelere uyum sağlayabilmelerine bağlı görünmektedir. Bilgiye hızlı ulaşan, yönetsel çıktıya ve eyleme dönüştüren, büyük miktarda bilgiyi ele geçiren, saklayan, işleyen firmalar varlıklarını sürdürmenin yanında sürdürülebilir rekabet üstünlüğü konusunda da rakiplerine üstünlük kuracaktır (Yolal, 2003:8).

Kaynak, KAYNAKLAR aşağıdaki şekilde gösterilir

Yolal, M. (2003), *Türkiye'deki Küçük ve Orta Büyüklükteki Konaklama İşletmelerinde Bilgi Teknolojileri Kullanımı*, Anadolu Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği YO Yayınları, Yayın No:5, Eskişehir.

Cümle içinde birden çok kaynak

1.1.1. Veri (Data)

Veri, birbiri ile ilişkilendirilmemiş olay, olgu ve gerçeklerin bütünüdür. Çeşitli amaçlar için toplanmakta fakat herhangi bir işleminden geçmemektedir ve pek çok kişi için bir anlam ifade etmeyen karakterler bütünüdür (İbicioğlu ve Doğan, 2006:1), çerçevesi çizilmemiş ve yorumu yapılmamış gerçekler ve rakamlardır (O'Dell vd., 2003: 22). Çoğu kez bir anlamı, içeriği yoktur, bir çok kişi için bir şey ifade etmez (Barutçugil, 2002:57).

Cümle içinde kaynaktan bahsederken

Davenport ve Prusak, (2001:24), enformasyonu genellikle belge şeklinde ya da görsel, işitsel bir mesaj olarak tanımlar ve her mesajda olduğu gibi bunda da bir

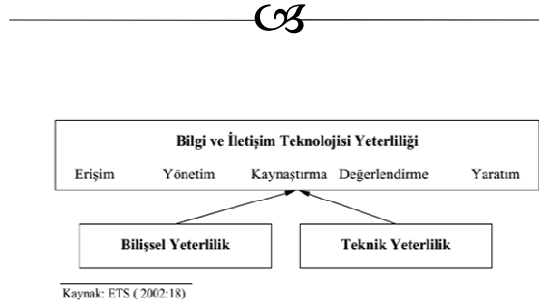
Numaralama Yöntemi

TKM, teknoloji kabulünü 4 temel unsura dayanarak ölçmektedir. Bunlar algılanan kullanım kolaylığı, algılanan fayda, kullanıma yönelik tutum ve davranışa yönelik niyettir. Niyet, gerçekleşen davranışın hemen öncesinde yer alır [1].

[1] Çetmeli, E., Çakıroğlu, A, (1976), *Tesis Planlama*, İrfan Yayıncılık, İstanbul, Türkiye, 85-87.

Şekil ya da Resimde kaynak gösterme

Şekil 4: BİT Okuryazarlığı

KAYNAKÇA LİSTESİNİ SIRALAMA VEYA GRUPLAMA

1. Yazarın soyadına göre sıralama
2. Verilen numara sırasına göre sıralama.
3. Kaynak türlerine göre sıralama (Kitaplar, Dergiler, Tezler vb. şeklinde)

KAYNAKÇA LİSTESİ

☞ Nerede yer alır?

☞ Yazının metin kısmından hemen sonra Ekler kısmından hemen önce yer alır.

☞ Kaynağın türüne göre bir gösterim şekli vardır.

☞ Ancak bazı yayıncı kuruluşlar Kaynakça Listesinde ayrı bir gösterim şekli isteyebilir.

☞ Hazırladığınız çalışmalarda bilgiyi nereden aldığınızı mutlaka yazınız.

☞ Bu şekilde davranmanız, ödevinizin **değerini azaltmayacak**, tam tersine ödevinizi daha da **değerli kılacaktır**.

Bu sununun hazırlanmasında yararlanılan kaynaklar;

- ☞ Prof. Dr. Remzi ALTUNİŞİK ve ark. “Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri”
- ☞ Doç.Dr. Kazım DEVELİOĞLU, Ders Notları
- ☞ Yard. Doç. Dr. Ayşe Hilal BATI, Ders Sunuları
- ☞ Yrd. Doç. Dr. Serkan HAZAR, Ders Sunuları,
- ☞ Dr. Nejla CAN GÜLER, Ders Sunuları